

Wyrok z dnia 16 lutego 2000 r.

II UKN 416/99

Wysokość zadośćuczynienia z art. 445 § 1 KC, przy braku uszczerbku na zdrowiu spowodowanego wypadkiem, może być ustalana z uwzględnieniem wysokości minimalnego jednorazowego odszkodowania określonego przepisami ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.) albo średniej miesięcznej płacy w sferze produkcji materialnej z okresu wytoczenia powództwa.

Przewodniczący SSN Roman Kuczyński (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar, Stefania Szymańska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2000 r. sprawy z powództwa Antoniego W. przeciwko Zakładom Przemysłu Konfekcyjnego „L.” SA w O. o zadośćuczynienie i rentę, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 lutego 1999 r. [...]

1. o d d a ł kasację,
2. zasądził adwokat Ewie Ś. [...] od Skarbu Państwa kwotę 300 (trzysta) zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej wykonywanej z urzędu w postępowaniu kaskacyjnym.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 26 listopada 1998 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi zasądził od pozwanego Zakładu Przemysłu Konfekcyjnego „L.” SA w O. na rzecz powoda Antoniego W. kwotę 1100 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 czerwca 1997 r. tytułem zadośćuczynienia w związku z wypadkiem przy pracy polegającym na uderzeniu belą materiału w bark (w kwietniu 1990 r.), co spowodowało cierpienia fizyczne i psychiczne, oddalił natomiast powództwo w pozostałej części, ponieważ inwalidztwo powoda spowodowane jest gośćcem zwyrod-

nieniowym, a nie następstwami wypadku, wobec czego żądanie zadośćuczynienia w kwocie 500.000 zł jest niczym nie udowodnione i wygórowane.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 1999 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił apelację powoda.

Kasacja powoda od powyższego wyroku zrzuca naruszenie prawa materialnego – art. 445 § 1 KC.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna. Zgodnie z przepisem art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, bierze jednak pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania. W przedmiotowej sprawie nieważność postępowania nie występuje, zaś zdaniem kasacji naruszenie prawa materialnego polega na błędnym ustaleniu zakresu skutków prawnych wynikających z art. 445 § 1 KC przez przyjęcie, że zasądzona przez Sąd pierwszej instancji kwota 1100 zł jest odpowiednim wyrównaniem krzywdy powoda, a żądanie przekraczające tę kwotę jest wygórowane. Z tak postawionym zarzutem kasacyjnym nie sposób się zgodzić. Przepis art. 445 § 1 KC wyraźnie odsyła do wypadków przewidzianych w artykule poprzedzającym, zaś przepis art. 444 KC przewiduje naprawienie szkody wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, obejmujące wszelkie wyniki stąd koszty i statuuje prawo poszkodowanego do renty z tytułu utraty całkowicie lub częściowo zdolności do pracy zarobkowej albo zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość.

Tymczasem u powoda skutek upadku beli materiału na jego bark (w kwietniu 1990 r.) nie wystąpiło żadne uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, nie utracił on też ani częściowo ani całkowicie zdolności do pracy zarobkowej, nie zwiększyły się też jego potrzeby ani nie zmały jego widoki powodzenia na przyszłość. Opinia biegłego sądowego wykluczyła związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem, a niezdolnością do pracy, która spowodowana jest chorobą samoistną – gościem zwyrodnieniowym, choroba ta nie została też wyzwolona wypadkiem przy pracy. Wypadek ten (uderzenie w bark belą materiału) nie spowodowało nawet zasinienia ciała ani procentowego uszczerbku na zdrowiu. Ustalenia te należą do elementów ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji i zaakceptowanych przez Sąd drugiej instancji, przeto dla ich zakwestionowania konieczne byłoby wykazanie w kasacji, jakie przepi-

sy postępowania zostały przy tych ustaleniach naruszone i jak istotny wpływ naruszenie to miało na wynik sprawy. W braku takiego zarzutu kasacyjnego Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji, zaś w świetle tych ustaleń powód wskutek wypadku nie doznał żadnego uszczerbku na zdrowiu, jakkolwiek mógł odczuć cierpienie fizyczne i psychiczne trudne do jednoznacznej oceny. Dlatego też zdaniem Sądu pierwszej instancji, zaaprobowanego przez Sąd drugiej instancji, odpowiednim do krzywdy powoda zadośćuczynieniem pieniężnym będzie kwota 1100 zł odpowiadająca ówczesnemu minimum odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu. Powód bowiem w żaden sposób nie wykazał, by rozmiar krzywdy doznanej uderzeniem w bark odpowiadał kwocie 500.000 zł.

Sąd Najwyższy stanowisko to podziela. Wysokość zadośćuczynienia winna bowiem pozostawać w odpowiedniej proporcji wobec naprawienia szkody. Zadośćuczynienie z art. 445 § 1 KC ma charakter kompensacyjny i powinno być stosowne do doznanej krzywdy oraz uwzględniać takie okoliczności jak nasilenie cierpień, długość choroby, rozmiar i trwałe następstwa zdarzenia; zadośćuczynienie, jakkolwiek nie jest obligatoryjne w tym znaczeniu, że należy się poszkodowanemu w każdym wypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, nie powinno też stanowić zapłaty symbolicznej, lecz winno przedstawiać wysokość „odpowiednią” w stosunku do doznanej krzywdy w tym znaczeniu, że musi być ona utrzymana w rozsądnych granicach, za które uznać można, przy braku jakiegokolwiek trwałego uszczerbku na zdrowiu (w realiach przedmiotowej sprawy), kwotę zbliżoną do przeciętnej płacy w sferze materialnej w dacie zasądzenia zadośćuczynienia. Stosując takie kryterium nie sposób nie uznać kwoty 1100 zł z 1997 r. za „odpowiednią”, zaś kwoty 500.000 zł za rażąco wygórowaną. Tym samym brak jest przesłanek do uznania, iż zaskarżonym wyrokiem dokonano obrazy przepisu art. 445 § 1 KC.

Z powyższych motywów Sąd Najwyższy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====